

**UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
UNIVERSITAT POMPEU FABRA**

GRAU EN MEDICINA

Cinquè curs

**PRÀCTIQUES INTEGRADAS DE PATOLOGIA
MEDICOQUIRÚRGICA II**

Contingut

1. Identificació de l'activitat	5
2. Coordinació i professorat	6
2.1. Coordinació	6
2.2. Professorat	6
3. Competències que s'han d'assolir	6
4. Objectius generals de l'aprenentatge	7
5. Objectius específics	7
6. Avaluació dels aprenentatges	7
6.1. Mètodes d'avaluació	7
6.2. Tipus i nombre d'avaluacions	8
6.3. Contribució dels diferents tipus d'avaluació a la nota final	9
6.4. Criteris de superació de l'assignatura i notes qualitatives	9
6.5. Continguts de l'assignatura	9
6.6. Pràctiques assistencials	10
6.7. Seminaris clínics	11
Lloc: aula 60.104	11
6.8. Seminaris d'orientació professional	11
Lloc: aula 60.104	11
7. Metodologia docent	12
8. Programació d'activitats	13
8.1. Anestesiologia, reanimació i tractament del dolor	13
8.2. Geriatria (Dr. R. Miralles)	17
8.3. Pràctica clínica d'obstetrícia	18
8.4. Reproducció humana	21
8.5. Patologia mamària benigna i maligna	24
8.6. Tumors ginecològics i diagnòstic precoç de càncer cervical	26
8.7. Programa de cirurgia bariàtrica	29
8.8. Càncer de tiroides	31

8.9. Psiquiatria 1. Aspectes psiquiàtrics de la patologia dual i les addiccions_	33
8.10. Psiquiatria 2. Psiquiatria d'aguts i -Aspectes psicopatològics del pacient amb obesitat mòrbida_	34
8.11. Psiquiatria 3. Aspectes psicopatològics del dolor	35
8.12. Psiquiatria 4. Diagnòstic i tractament dels estats d'ansietat.....	36
8.13. Programa d'infeccions.....	37
8.14. Programa d'UCI	38
9. Bibliografia recomanada	39
9.1. Bibliografia bàsica.....	39
9.2. Bibliografia específica.....	39

1 Identificació de l'activitat

FITXA DE L'ASSIGNATURA	
Nom de l'assignatura:	Pràctiques Integrades de Patologia Medicoquirúrgica II
Titulació:	Grau en Medicina (UAB-UPF)
Curs:	5è.
Trimestre:	2n.
Hores de dedicació de l'estudiant:	125 h (5 crèdits ECTS x 25)
Llengües de la docència:	Català Castellà
Coordinació:	Lluís Molina Ferragut Joan Josep Sancho Insenser

2 Coordinació i professorat

2.1 Coordinació

Dr. Lluís Molina Ferragut	Servei de Cardiologia	lmolina@hospitaldelmar.cat
Dr. Joan J. Sancho Insenser	Servei de Cirurgia General	jsancho@hospitaldelmar.cat

2.2 Professorat

Margarita M. Puig	Anestesiologia, reanimació i tractament del dolor	
Lluís Gallart	Anestesiologia, reanimació i tractament del dolor	
Christian Dürsteler	Anestesiologia, reanimació i tractament del dolor	
Ramón Miralles	Geriatría	
Antoni Payà	Obstetrícia i ginecologia	
Ricardo Rubio	Obstetrícia i ginecologia	
Ramon Carreras	Obstetrícia i ginecologia	
Mar Vernet Tomàs	Obstetrícia i ginecologia	
Gemma Mancebo Moreno	Obstetrícia i ginecologia	
Albert Goday	Endocrinologia i nutrició	
J. M. Ramon Moros	Cirurgia general i digestiva (bariàtrica)	
Juan José Chillarón	Endocrinologia i nutrició	
Joan Josep Sancho Insenser	Cirurgia general i digestiva (endocrina)	
Antoni Sitges-Serra	Cirurgia general i digestiva (endocrina)	
Marta Torrens Melich	Psiquiatria	
Salvador Ros Montalban	Psiquiatria	
Joan Ramon Castaño Asins	Psiquiatria	
Guillem Pailhez Vindual	Psiquiatria	
Francisco Álvarez Lerma	Medicina intensiva	
Juan Pablo Horacajada	Malalties infeccioses	

(*) Cada cap de grup és el responsable d'impartir els seminaris i/o classes pràctiques i també coordinarà els diversos professors tutors de pràctiques assistencials (llistats definitius a l'inici del període lectiu).

3 Competències que s'han d'assolir¹

- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les situacions de risc vital. (FCH-34)
- Fer una anamnesi completa, centrada en el pacient i orientada a les diverses patologies, interpretant el seu significat. (FCH-35)
- Fer una exploració física per aparells i sistemes, així com una exploració psicopatològica, interpretant el seu significat. (FCH-36)
- Saber valorar les modificacions dels paràmetres clínics en les diferents edats. (FCH-37)
- Saber fer les maniobres de suport vital immediat (FCH-40)

¹Extret de la *Memoria para la solicitud de verificación de títulos oficiales del GRADO COMPARTIDO EN MEDICINA UPF/UAB*.

4 Objectius generals de l'aprenentatge

Adquirir les habilitats clíniques suficients per dur a terme els principals passos del diagnòstic i tractament dels pacients que pateixen, o poden patir, les malalties més prevalents de les especialitats incloses en la Patologia Medicoquirúrgica I, II i III.

5 Objectius específics

1. Seleccionar les dades adients per identificar la situació del pacient en qualsevol problema de salut.
2. Identificar els mecanismes fisiopatològics de les alteracions de salut, mètodes, diagnòstics, tractaments específics i cures derivades.
3. Detectar i prioritzar els problemes reals i potencials derivats de la situació del pacient.
4. Planificar cures encaminades a solucionar els problemes medicoquirúrgics detectats.
5. Conèixer i adquirir les habilitats dels procediments necessaris per curar el pacient amb patologia medicoquirúrgica.
6. Avaluar l'efectivitat del tractament emprat.
7. Integrar tècniques de comunicació en la relació amb el pacient, la família i l'equip de salut.
8. Conèixer les fonts d'informació de la malaltia.
9. Assentar les bases de la investigació en l'àmbit medicoquirúrgic.

6 Avaluació dels aprenentatges

6.1 Mètodes d'avaluació

El sistema d'avaluació es basa en tres paràmetres:

- a) Examen de pràctiques.
- b) Full d'avaluació de cada activitat per part del professor responsable.
- c) Full de registre d'activitat emplenat per cada estudiant per cada activitat.

6.2 Tipus i nombre d'avaluacions

6.2.1 Examen de pràctiques

Dos casos clínics dels temes exposats als seminaris amb deu preguntes de resposta curta o elecció múltiple sobre cada cas clínic.

Pot incloure imatges i/o informes reals de proves complementàries.

Sis de les deu preguntes de cada cas són bàsiques, i exploren coneixements que es consideren essencials per al maneig del pacient. Les quatre preguntes restants són de complexitat creixent.

6.2.2 Avaluació de les pràctiques assistencials

Per a cada alumne, cada tutor omplirà un full d'avaluació de la setmana de pràctiques utilitzant la plantilla adjunta als annexos.

S'hi puntuaran els extrems següents:

Actituds

Assistència

1. Assistència a l'activitat.
2. Puntualitat.

Participació

3. Grau d'iniciativa per adquirir nous coneixements (cerques bibliogràfiques, preguntes al tutor).
4. Grau de participació en la recerca de dades en la documentació dels pacients.
5. Grau d'iniciativa per participar en l'activitat assistencial (exploració física, tractaments).
6. Capacitat per treballar amb companys, tutors, infermeria.

Professionalisme

7. Capacitat de resposta a les crítiques.
8. Indumentària apropiada.
9. Capacitat en la comunicació.
10. Exactitud de la terminologia mèdica.

Habilitats

Es puntuarà sobre deu habilitats específiques per a cada pràctica assistencial, que detallarà el professor responsable abans d'iniciar la pràctica.

Coneixements

Es puntuarà sobre deu coneixements específics per a cada pràctica assistencial, que detallarà el professor responsable abans d'iniciar la pràctica.

6.2.3 Avaluació dels seminaris medicoquirúrgics

Es puntuarà l'assistència, la preparació prèvia i la participació activa.

6.3 Contribució dels diferents tipus d'avaluació a la nota final

Mètode d'avaluació	Parts	Valor/part	Nota màxima	%
Examen de pràctiques	2 casos (10 preg./cas)	10	20	40%
Total examen de pràctiques				40%
Full d'avaluació de cada seminari per part del professor responsable	4 seminaris	10	40	20%
Full d'avaluació de cada setmana de pràctiques per part del professor responsable	2 setmanes	10	20	20%
Total avaluació pràctiques i seminaris				40%
Full de registre d'activitat pràctica assistencial emplenat per cada estudiant	1 full	10	10	20%
Total registre d'activitat per estudiant				20%
TOTAL				100%

6.4 Criteris de superació de l'assignatura i notes qualitatives

Per aprovar l'assignatura s'ha de superar la meitat de la nota màxima de cada bloc d'avaluació. Així, per superar l'assignatura cal:

Contestar correctament 5 de les 10 preguntes de cada cas clínic.

i

Obtenir el 50% de la puntuació de l'avaluació de les activitats pràctiques assistencials i seminaris.

6.5 Continguts de l'assignatura

Activitat	Detall	Hores Pr	Hores Es	Hores T
Pràctiques assistencials	2 setmanes (9.00-13.00 h)	40	40	80
Seminaris medicoquirúrgics	4 seminaris amb casos clínics	4	12	16
Seminaris d'orientació professional	10 seminaris	10	17	27
Avaluació i tutoria		2		2
TOTAL		56	70	125

6.6 Pràctiques assistencials

Grups de dos a tres alumnes.

Durada: dues setmanes, de dilluns a divendres.

Cada estudiant ha de triar una rotació entre les ofertes, i es distribuïran en grups de dos a tres alumnes. Els desequilibris entre oferta i demanda se solucionaran amb un sorteig.

Horari: de 9.00 a 13.00 h.

- 1) Anestesiologia: Dra. M. Puig
- 2) Geriatria: Dr. R. Miralles
- 3) Obstetrícia: Dr. A. Payà
- 4) Reproducció humana: Dr. M. A. Checa
- 5) Patologia mamària: Dra. M. M. Vernet.
- 6) Tumors ginecològics: Dra. G. Mancebo
- 7) Cirurgia bariàtrica: Dr. A. Goday
- 8) Càncer de tiroides: Dr. J. Sancho
- 9) Psiquiatria 1: Dra. M. Torrens
- 10) Psiquiatria 2: Dr. S. Ros
- 11) Psiquiatria 3: Dr. J. M. Castaño
- 12) Psiquiatria 4: Dr. Pahylez
- 13) Programa d'Infeccions: Dr. J. P. Horcajada
- 14) Programa d'UCI: Dr. F. Álvarez Lerma

6.7 Seminaris clínics

Lloc: aula 60.104

Horari: de 8.00 a 9.00 h

Núm.	Títol	1r torn Dia	2n torn Dia	Responsable	Hores d'estu di	Hores P	Hores T
1	Valoració Preoperatòria del Pacient de Risc	21-1-2013	18-2-2013	Dr. Lluís Gallart	3	1	4
2	Presa de Decisions en un Pacient Ancià amb Demència Avançada	22-1-2013	19-2-2013	Dr. R. Miralles	3	1	4
3	Valoració del Malalt Crític	28-1-2013	25-2-2013	Dr. Fco. Álvarez	3	1	4
4	Intervencions Geriàtriques en el Pacient Ancià amb Fractura de Fèmur	29-1-2013	26-2-2013	Dr. R. Miralles	3	1	4

La meitat de la classe en cada seminari (es repeteixen dos cops). Durada: 45 minuts.

6.8 Seminaris d'orientació professional

Lloc: aula 60.104

Horari: de 8.00 a 9.00 h

Núm.	Títol	Dia	Responsable	Hores E	Hores P	Hores T
1	Maternidad y Cirugía		Dra. Marta Pascual Damieta	0	1	1
2	Farmàcia Clínica		Dr. Santiago Grau Cerrato	3	1	4
3	Relaciones entre la industria Farmacéutica y los Nuevos Médicos		Dr. Francisco Álvarez Lerma	3	1	4
4	El Servei de Documentació Mèdica		Dra. Pilar Torre Lloveras	3	1	4
5	Nefrologia i Transplantament		Dr. J. M ^a Puig Mari	3	1	4
6	Medicina i Cultura: Sobrediagnòstic i Sobretractament		Dr. Antoni Sitges Serra	3	1	4
7	Medicina Tropical		Dr. J. M ^a Garcés Jarque	0	1	1
8	Medicina Esportiva		Dr. J. C. González	3	1	4
9	Neurofisiologia Clínica		Dr. J. M. Espadaler	3	1	4
10	La Cardiologia i Subespecialitats		Dr. Lluís Molina Ferragut	3	1	4

7 Metodologia docent

- Als seminaris:

Basada en casos (inclou simulació).

- A les pràctiques assistencials:

Integració en l'equip assistencial.

- Anàlisi del pacient:

Basat en problemes al voltant d'una patologia concreta.

Estudi del pacient en el seu conjunt (confeccionar la llista de problemes).

- Interrelació pacient i medi assistencial (interconsulta, comitès, relació entre nivells assistencials, relació entre jerarquies assistencials, adhesió a protocols restablerts, integració en assajos clínics).

8 Programació d'activitats

8.1 Anestesiologia, reanimació i tractament del dolor

8.1.1 Identificació de l'activitat

Pràctica al Servei d'Anestesiologia, que té com a objectiu conèixer els fonaments de l'avaluació preoperatoria, el maneig anestèsic intraoperatori i postoperatori immediat, i el tractament del dolor agut postoperatori.

Addicionalment, els alumnes que ho vulguin poden assistir a la Clínica del Dolor per conèixer els problemes del dolor crònic o bé a la Unitat de Crítics Quirúrgics per conèixer el maneig postoperatori de llarga durada.

8.1.2 Coordinació i professorat

Prof. Margarita M. Puig, professora titular d'Anestesiologia

Dr. Lluís Gallart, professor associat mèdic (titular acreditat)

Dr. Christian Dürsteler, professor associat mèdic

8.1.3 Objectius generals de l'aprenentatge

- Tenir un contacte pràctic i directe amb l'anestesiologia i les seves àrees de coneixement: preparació del pacient (preoperatori), administració d'anestèsia quirúrgica (intraoperatori), maneig del pacient al postoperatori immediat i tractament del dolor agut i crònic.
- Tenir contacte pràctic amb procediments i situacions habituals en anestesiologia: maneig de la via aèria, ventilació mecànica, cateterisme vascular, administració de fàrmacs intravenosos, monitoratge, tractament de problemes mèdics intraoperatoris (hemodinàmics, respiratoris, etc.), protocols d'analgèsia postoperatoria, etc.

8.1.4 Objectius específics de l'aprenentatge

- Discutir els informes preoperatoris dels pacients quirúrgics. Influència de les comorbiditats (cardíaca, respiratòria, etc.) en l'elecció de la tècnica anestèsica. Predicció del risc de morbimortalitat.

- Discutir l’optimització dels tractaments mèdics del pacient de cara a la intervenció quirúrgica.
- Participar en la preparació del material per administrar l’anestèsia: medicació, eines, respirador, monitors, *check-list*, etc.
- Discutir la tècnica anestèsica i l’estratègia que cal seguir segons les característiques del pacient i la intervenció.
- Conèixer quins són els possibles esdeveniments crítics i com anticipar-s’hi: via aèria difícil, sagnat massiu, al·lèrgies intraoperatòries, etc.
- Presenciar i participar en la inducció i el manteniment de l’anestèsia.
- Participar en el diagnòstic i el tractament dels eventuais problemes intraoperatoris: hipotensió, taquicàrdia, hipoxèmia, arítmies, oligúria, trastorns metabòlics, etc.
- Discutir el tractament postoperatori: teràpia amb sèrums, hemoderivats, tractament del dolor, fàrmacs vasoactius, profilaxi de les complicacions, etc. Tractament específic segons la intervenció i/o les patologies del pacient.
- Presenciar i participar en el despertar del pacient. Discutir les condicions de seguretat per extubar el pacient.
- Participar en el trasllat a la Unitat de Reanimació, i en la informació als metges que en són els responsables. Discussió dels possibles problemes postoperatoris.
- Discutir els criteris d’alta de la Unitat de Reanimació (a planta o a domicili).

Eventualment, si els alumens ho desitgen poden fer una estada a:

- La Unitat del Dolor per poder conèixer sobre el terreny el diagnòstic i el tractament del dolor crònic.

- La Unitat de Crítics Quirúrgics, per conèixer el maneig del postoperatori dels pacients inestables.

8.1.5 Avaluació de l’aprenentatge

L’assistència és obligatòria.

Assistència i puntualitat: 40% de la nota total. Control amb el quadern estàndard d’avaluació d’un cas clínic: 60% de la nota total. S’ha de redactar un cas clínic

viscut a partir de l'esquema del contingut de la pràctica (vegeu "Contingut").

Extensió aproximada: 1.000 paraules.

8.1.6 Localització i horari de les pràctiques

Primer dia: trobada a les 9.00 h. Lloc de trobada: Secretaria d'Anestesiologia. Planta baixa de l'Hospital del Mar.

Professors responsables: Dr. Lluís Gallart i Dr. Christian Dürsteler.

Hora d'arribada: dilluns i dimarts, a les 9.00 h; dimecres, dijous i divendres, a les 8.00 h.

Hora de sortida: 13.00 h.

8.1.7 Contingut

L'aprenentatge es basarà en els objectius esmentats anteriorment i en el full de ruta següent:

Full de ruta d'aprenentatge pràctic a partir d'un procediment quirúrgic real:

1. Planificació del procediment:
 - 1.1. Descripció de la malaltia de base que motiva el tractament quirúrgic.
 - 1.2. Intervenció prevista, tipus d'incisió i temps estimat d'intervenció.
 - 1.3. Planificació de la tècnica anestèsica i del tractament del dolor postoperatori.
 - 1.4. Posició del pacient i problemes que pot causar.
 - 1.5. Sagnat previst (mL). Estratègia transfusional.
 - 1.6. Destí postoperatori (estada llarga/estada curta/CMA/planta). Motiu.
2. Preoperatori
 - 2.1. Antecedents mèdics i quirúrgics del pacient. Problemes previs amb l'anestèsia.
 - 2.2. Problemes mèdics actuals del pacient.
 - 2.3. Tractaments habituals del pacient. Quins s'han continuat i quins no.
 - 2.4. Influència de les patologies i dels tractaments sobre el procediment anestèsic.
 - 2.5. Complicacions possibles relacionades amb les patologies de base.
 - 2.6. Predicció de via aèria difícil.
 - 2.7. Premedicació preoperatoria. Fàrmacs i indicacions.
 - 2.8. Estimació del risc de morbiditat.
3. Intraoperatori
 - 3.1. Seguretat: *check-list*. Identificació del pacient. Comprovació del material.
 - 3.2. Monitoratge utilitzat. Paràmetres més importants que cal vigilar.
 - 3.3. Enumeració dels fàrmacs utilitzats i explicació del perquè s'utilitzen.
 - 3.4. Descripció de com s'ha fet la inducció: fàrmacs, oxigenació, ventilació.
 - 3.5. Explicació de com s'ha fet el control de la via aèria (mascareta laríngia, intubació traqueal, etc.) i per què.
 - 3.6. Descripció de com s'ha fet el manteniment de l'anestèsia quirúrgica. Com s'ha avaluat que el pacient estigués correctament anestesiats?
 - 3.7. Descripció de com s'ha efectuat la ventilació mecànica.

- 3.8. Fluïdoteràpia administrada. Balanç hídric. Transfusions.
- 3.9. Descripció de com s'ha fet el despertar. S'han utilitzat antagonistes? Criteris utilitzats per extubar el pacient.
- 3.10. Descripció d'altres procediments utilitzats durant l'anestèsia: ecografia, cateterismes arterials o venosos, analítics, etc.
- 3.11. Descripció de les incidències intraoperatories: respiratòries, cardiovasculars, metabòliques, neurològiques, etc.
- 3.12. Hi ha hagut canvis en la planificació prevista? Explicació de les conseqüències.
- 4. Postoperatori
 - 4.1. Enumeració dels fàrmacs prescrits i explicació del perquè s'utilitzen.
 - 4.2. Descripció dels possibles problemes postoperatoris relacionats amb les patologies de base, el procediment quirúrgic i la tècnica anestèsica.
- 5. Tractament del dolor agut postoperatori
 - 5.1. Descripció del protocol analgèsic, els fàrmacs utilitzats i les vies d'administració.
 - 5.2. Avaluació del dolor i l'eficàcia analgèsica mitjançant escales analògiques visuals o verbals.
 - 5.3. Registre de la intensitat del dolor a l'ingrés a Reanimació/URPA, durant l'estada i a l'alta a la Unitat d'Hospitalització.

8.1.8 Contacte

Lgallart@hospitaldelmar.cat

cdursteler@hospitaldelmar.cat

Secretaria d'Anestèsia: 93 248 33 50

Secretaria de Quiròfan: 93 248 32 10

8.2 Geriatria (Dr. R. Miralles)

8.2.1 CONTINGUT

Primera línia:

“Ancià pluripatològic a l’entorn de l’hospital d’aguts”

Segona línia:

“Ancià amb fractura de fèmur: ... i després de la intervenció, què?”

8.3 Pràctica clínica d'obstetrícia

8.3.1 Identificació de l'activitat

Pràctica sobre el cribratge prenatal d'aneuploidies fetals durant el primer trimestre de gestació.

8.3.2 Coordinació i professorat

- Dr. Antoni Payà, professor associat del Departament de Pediatria, Obstetrícia i Ginecologia i Medicina Preventiva; cap de secció del Servei d'Obstetrícia i Ginecologia; responsable de la Unitat d'Alt Risc Obstètric. Hospital del Mar.
- Dr. Ricardo Rubio, professor associat del Departament de Pediatria, Obstetrícia i Ginecologia i Medicina Preventiva; adjunt del Servei d'Obstetrícia i Ginecologia; responsable de la Unitat de Diagnòstic Prenatal i Ecografia. Hospital del Mar.
- Dr. Ramon Carreras, professor titular del Departament de Medicina Preventiva, Pediatria i Obstetrícia i Ginecologia. Servei de Ginecologia i Obstetrícia.
- Participació de la resta de facultatius de la Secció d'Obstetrícia i Unitat de Diagnòstic Prenatal.

8.3.3 Objectiu general de l'aprenentatge

- Visió general de les tècniques emprades en el diagnòstic de les principals cromosomopaties durant el primer trimestre de gestació.

8.3.4 Justificació del programa de diagnòstic prenatal

Un dels canvis més importants que s'ha produït en les darreres dècades en els països anomenats industrialitzats és la disminució de la natalitat, tal com ha passat en el nostre país, especialment en les famílies autòctones. No obstant això, darrerament s'està tornant a incrementar gràcies, en part, a la incorporació creixent de població immigrada. El comportament reproductiu de les parelles europees ha canviat en el sentit que poden decidir lliurement tenir menys infants i que poden tenir-los, un o dos, més tard. A partir d'aquests canvis sorgeix una necessitat sentida i expressada que els infants neixin tan sans com sigui possible i que no pateixin minusvalideses que puguin comprometre el seu futur. En altres paraules, quan una parella decideix tenir un fill, desitja assegurar-se per tots els mitjans possibles que el nen no naixerà amb cap mena de discapacitat psíquica,

física o sensorial que es pugui detectar. Aquest desig, en passar de l'àmbit personal al comunitari, es converteix en un dret, i com a tal es recull i s'expressa en les lleis que tenen cura dels ciutadans.

La taxa de prevalença de defectes congènits (detectats prenatalment o en els primers dies de vida) de la població catalana se situa en un 3,6% del total de naixements. Això vol dir que a Catalunya, d'acord amb les xifres actuals de natalitat, neixen uns 3.000 nadons amb defectes congènits.

D'entre els defectes congènits destaca la síndrome de Down, perquè és la causa més freqüent de retard mental i perquè és una síndrome perfectament identificable per gent no experta. La seva taxa de prevalença ha anat augmentant en els darrers anys, possiblement a causa de l'augment de l'edat materna. En efecte, si l'any 1993, el 12,1% dels naixements es donaven en mares més grans de 34 anys, l'any 2006 el nombre de parts en mares d'aquesta edat s'ha pràcticament doblat i ha assolit el 24% (Registre de naixements, Direcció General de Salut Pública). Entre 1993 i 2005 la taxa de la síndrome de Down ha passat de 0,9 per mil a 1,8 per mil embarassos (Jané M. i d'altres, 2008). La síndrome d'Edwards, que és una altra anomalia cromosòmica, se situa al voltant dels 0,6 per 1.000 embarassos (Registre de Defectes Congènits de Barcelona [REDCB]).

8.3.5 Objectius específics

- Com fer el diagnòstic correcte de l'edat de gestació.
- Conèixer les determinacions bioquímiques i la seva interpretació com a marcadors de risc de cromosomopaties.
- Conèixer els marcadors ecogràfics i el seu valor com a factors de risc de cromosomopaties.
- Interpretació dels resultats de l'estudi combinat bioquímico-ecogràfic i la seva aplicació pràctica.
- Acompanyament mèdico-psicològic en els casos amb resultat advers.

8.3.6 Modalitat

- Integració dins de l'equip assistencial.

8.3.7 Avaluació de l'aprenentatge

- Es farà sobre els objectius específics esmentats, valorant la correcta interpretació dels resultats.

8.3.8 Localització de les pràctiques

- L'alumne farà rotació al Servei d'Obstetrícia i Ginecologia: per la Unitat de Diagnòstic Prenatal (UDP) i la consulta externa d'Obstetrícia.

8.3.9 Pla específic

- Dilluns: UDP, 9.00-11.00 h + consulta externa d'Obstetrícia, 11.00-13.45 h
- Dimarts: UDP, 9.00-11.00 h (tècniques invasives) + UDP (ecografia), 11.00-13.45 h
- Dimecres: UDP, 9.00-11.00 h + consulta externa d'Obstetrícia, 11.00-13.45 h
- Dijous: UDP, 9.00-11.00 h (tècniques invasives) + UDP (ecografia). 11.00-13.45 h
- Divendres: UDP, 9.00-11.00 h + consulta externa d'Obstetrícia, 11.00-13.45 h

Horari	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
9.00-11.00	UDP	UDP (invasives)	UDP	UDP (invasives)	UDP
11.00-13.45	Obstetrícia	Obstetrícia	Obstetrícia	Obstetrícia	Obstetrícia
Prof. responsable	Dr. Rubio	Dr. Rubio	Dr. Rubio	Dr. Rubio	Dr. Rubio
	Dra. Castillo	Dra. Rueda	Dra. Castillo	Dr. Hernández	Dr. Payà

8.4 Reproducció humana

8.4.1 Identificació de l'activitat

Pràctica en el Servei de Ginecologia, que consisteix en el seguiment, el diagnòstic i el tractament de l'esterilitat.

8.4.2 Coordinació i professorat

Dr. Checa, professor associat del Departament de Pediatria, Obstetrícia i Ginecologia i de Medicina Preventiva de la UAB.

Dr. Carreras, professor titular del Departament de Pediatria, Obstetrícia i Ginecologia i de Medicina Preventiva de la UAB.

En les pràctiques participaran la resta de facultatius de la Unitat de Reproducció Humana del Servei de Ginecologia de l'Hospital del Mar: Dr. Arturo Garrido, Dra. Anna Robles i Dra. Maria Prat.

8.4.3 Objectiu general de l'aprenentatge

Familiaritzar l'estudiant amb el tractament de la reproducció humana.

8.4.4 Objectius específics de l'aprenentatge

- Adquirir els coneixements suficients per poder fer el diagnòstic de les diferents causes d'esterilitat.
- Conèixer com es fa l'orientació diagnòstica en la primera visita des de l'aproximació de la història clínica.
- Conèixer i prioritzar les exploracions complementàries necessàries per fer el diagnòstic de la causa d'esterilitat.
- Conèixer quins tractaments de tècniques de reproducció assistida s'utilitzen.
- Conèixer com es fa el seguiment de l'estimulació ovàrica controlada.

8.4.5 Modalitat

Integració a l'equip assistencial.

8.4.6 Avaluació de l'aprenentatge

L'avaluació de l'aprenentatge es farà exclusivament sobre els objectius específics de la pràctica. Es valoraran sobretot els aspectes de capacitació general, fonamentats en la valoració contínua del tutor en funció de la dedicació, el coneixement i l'actitud durant la pràctica.

8.4.7 Localització de les pràctiques

Les pràctiques es faran al Servei d'Obstetrícia i Ginecologia. Dins de l'àmbit d'assistència, l'alumne farà rotació tant per l'Àrea de Consultes Externes de Ginecologia, com pels quiròfans de puncions (Clínica Corachan) i de cirurgia de l'esterilitat (quiròfan 5, dimarts alterns).

8.4.8 Pla específic

Dilluns: consulta de FIV. Lleta F, porta 30 de consultes externes (CE).

Dimarts: consulta endocrino-ginecològica o diagnòstic d'esterilitat. Lleta F, porta 30 de CE.

Dimecres: consulta de control fol·licular. Lleta F, porta 31 de CE.

Dijous: consulta de diagnòstic d'esterilitat. 9.30-11.30 h. Lleta F, porta 31 de CE.

I diagnòstic de fertilització *in vitro*. 11.30-13.00 h. Lleta F, porta 30 de CE.

Divendres: consulta de control fol·licular. Lleta F, porta 31 de CE.

	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
Horari 9.15 -13.00 h	Consulta de FIV. Lleta F, porta 30 de CE.	Consulta endocrino-ginecològica o diagnòstic. Lleta F, porta 30 de CE.	Consulta de control fol·licular. Lleta F, porta 31 de CE.	Consulta de diagnòstic d'esterilitat. 9.30-11.30 h. Lleta F, porta 31 de CE. I diagnòstic de FIV. 11.30-13.00 h. Lleta F, porta 30 de CE.	Consulta de control fol·licular. Lleta F, porta 31 de CE.
Professor responsable	Dr. Checa	Dra. Robles/ Dr. Garrido/ Dr. Checa	Dra. Prat	Dra. Robles / Dr. Checa	Dra. Robles

8.5 Patologia mamària benigna i maligna

8.5.1 Identificació de l'activitat

Pràctica a la Unitat Funcional de Patologia Mamària del Parc de Salut Mar, per iniciar-se en el diagnòstic diferencial de la patologia mamària i en el tractament multidisciplinari del càncer de mama.

8.5.2 Coordinació i professorat

- Dra. Mar Vernet Tomàs, professora associada del Departament de Medicina Preventiva, Pediatria i Obstetrícia i Ginecologia. Servei de Ginecologia i Obstetrícia.
- Dr. Ramon Carreras, professor titular del Departament de Medicina Preventiva, Pediatria i Obstetrícia i Ginecologia. Servei de Ginecologia i Obstetrícia.

En les pràctiques participarà la Dra. Dolors Sabadell Mercadal, del Servei de Ginecologia i Obstetrícia i adscrita a la Unitat Funcional de Patologia Mamària, així com els residents de Ginecologia i Obstetrícia de tercer any.

8.5.3 Objectiu general de l'aprenentatge

Familiaritzar l'estudiant de cinquè de medicina amb el tractament integral de la patologia mamària.

8.5.4 Objectius específics

1. Conèixer la presentació de les diferents patologies de la mama, benignes i malignes.
2. Fer el diagnòstic diferencial entre aquestes patologies.
3. Aprendre a prioritzar i a ordenar la sol·licitud de proves complementàries en funció del diagnòstic diferencial inicial.
4. Adquirir les habilitats necessàries per fer una correcta anamnesi en patologia mamària.
5. Adquirir les habilitats necessàries per fer una correcta exploració a la pacient amb patologia mamària.
6. Conèixer els recursos per comunicar males notícies en patologia mamària.
7. Conèixer els principals tractaments de la patologia mamària benigna i maligna.
8. Adquirir les bases per al tractament multidisciplinari de la patologia maligna de mama.
9. Conèixer de prop el funcionament d'un quiròfan dedicat a patologia mamària.
10. Conèixer el seguiment adequat de la pacient tractada per patologia mamària benigna i maligna.

8.5.5 Avaluació de l'aprenentatge

El tutor farà l'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne de manera contínua, en funció de la seva dedicació i actitud durant la pràctica. L'alumne haurà de fer també un portafoli que recollirà l'experiència durant la pràctica, que serà avaluat pel tutor.

8.5.6 Modalitat

Integració completa a l'equip assistencial.

8.5.7 Ubicació de les pràctiques i àrees de rotació

Les pràctiques es faran en el marc de la Unitat Funcional de Patologia Mamària, en l'àmbit de consultes externes, àrea d'hospitalització de les pacients quan escaigui, quiròfan (Q5 de l'àrea quirúrgica) de l'Hospital del Mar.

8.5.8 Pla específic

Dilluns: consulta externa al prefabricat, planta baixa, de 9.00 a 14.00 hores.

Dimarts: Comitè de Patologia Mamària a les 8.15 hores, a l'aula del Servei d'Anatomia Patològica.

Dimecres: consulta externa al prefabricat, planta baixa, de 9.00 a 14.00 hores.

Dijous: sessió quirúrgica al quiròfan 5, de 8.00 a 14.00 hores.

Divendres: consulta externa al prefabricat, planta baixa, de 9.00 a 14.00 hores.

Hora	Di.	Dt.	Dc.	Dj.	Dv.
8.00 h 9.00 h 10.00 h 11.00 h 12.00 h 13.00 h 14.00 h	CONSULTA EXTERNA	COMITÈ DE PATOLOGIA MAMÀRIA	CONSULTA EXTERNA	QUIRÒFAN	CONSULTA EXTERNA
Responsable	Dra. Sabadell	Dra. Vernet	Dra. Vernet	Dra. Vernet	Dra. Sabadell Dra. Vernet

8.6 Tumors ginecològics i diagnòstic precoç de càncer cervical

8.6.1 Identificació de l'activitat

Pràctica a la Unitat de Tumors Ginecològics i Patologia del Tracte Genital Inferior Femení del Servei de Ginecologia i Obstetrícia, en la qual, des d'un punt de vista multidisciplinari, es diagnostiquen, es tracten i se segueixen les patologies neoplàsiques i preneoplàsiques ginecològiques.

8.6.2 Coordinació i professorat

- Dra. Gemma Mancebo Moreno, professora associada del Departament de Medicina Preventiva, Pediatria i Obstetrícia i Ginecologia. Servei de Ginecologia i Obstetrícia.
- Dr. Ramon Carreras, professor titular del Departament de Medicina Preventiva, Pediatria i Obstetrícia i Ginecologia. Servei de Ginecologia i Obstetrícia.

En les pràctiques participaran la resta de facultatius del Servei de Ginecologia i Obstetrícia adscrits a la Unitat de Tumors Ginecològics: Dr. Josep M. Solé i Dra. Sílvia Agramunt, metges adjunts de la Unitat, i residents de Ginecologia i Obstetrícia de segon i de quart any respectivament, fent rotació.

8.6.3 Objectiu general de l'aprenentatge

Familiaritzar l'estudiant de cinquè de medicina amb el tractament integral i la història natural dels càncers ginecològics més prevalents.

8.6.4 Objectius específics

- Conèixer la història natural del càncer de cèrvix.
- Adquirir els coneixements pràctics per al diagnòstic de la patologia preneoplàsica cervical uterina (CIN).
- Conèixer les diferents modalitats de maneig terapèutic de la patologia CIN.
- Identificar els signes clínics de sospita de carcinoma ginecològic.
- Establir el diagnòstic diferencial entre masses abdominopelvianes.
- Conèixer les principals exploracions complementàries necessàries per poder establir els diagnòstics de les diferents patologies neoplàsiques ginecològiques.

- Familiaritzar l'estudiant amb el tractament multidisciplinari de la patologia neoplàsica.
- Capacitar amb les habilitats clíniques necessàries per desenvolupar els objectius anteriors, fent èmfasi en l'anamnesi clínica, identificació dels signes d'alerta de possible patologia neoplàsica.
- Introduir l'estudiant de cinquè curs en el maneig quirúrgic dels càncers ginecològics.
- Capacitar l'estudiant com a futur metge general en la identificació dels signes d'alarma compatibles amb semiologia de recidiva tumoral.
- Desenvolupar les habilitats comunicatives amb pacients neoplàsics: informació de malaltia, pronòstic i maneig.

8.6.5 Avaluació de l'aprenentatge

El tutor avaluarà l'aprenentatge de l'alumne de manera contínua, en funció de la seva dedicació i actitud durant la pràctica i a partir de la participació en la presentació i la discussió d'un cas clínic en el si del Comitè de Tumors Ginecològics.

8.6.6 Modalitat

Integració completa a l'equip assistencial.

8.6.7 Ubicació de les pràctiques i àrees de rotació

Les pràctiques es faran en el marc del Servei de Ginecologia i Obstetrícia, en l'àmbit de consultes externes de Ginecologia (Lletra F), àrea d'hospitalització de les pacients oncològiques ginecològiques (Unitat 60) i quiròfan de ginecologia oncològica (Q5) de l'àrea quirúrgica de l'Hospital del Mar.

8.6.8 Pla específic

Diari: 9.00-9.30 h: visita a l'àrea d'hospitalització de les pacients ingressades postoperades i/o en curs de diagnòstic de possible patologia tumoral ginecològica. Els dimecres es fa quan acaba el Comitè de Tumors Ginecològics.

Dimecres: 9.00-10.00 h. Comitè de Tumors: es tracta multidisciplinàriament el maneig dels casos més rellevants, des del diagnòstic fins a la decisió de la indicació terapèutica i/o adjuvant.

Dilluns: quiròfan de ginecologia i oncologia: quiròfan núm. 5 de l'àrea quirúrgica.

Dimarts (> 9.30 h) i dimecres (> 10.00 h): consulta de ginecologia i oncologia (sala F, despatx 30 o 33). La finalitat és que l'alumne es familiaritzi amb la pacient

ginecològico-oncològica, des del moment de la primera visita, informació de diagnòstic, pronòstic i possibilitats terapèutiques, continuant pel seu seguiment, fins a l'alta o la recidiva.

Dijous: 8.00-9.00 h. Sessió quirúrgica: s'hi presenten els casos pendents de cirurgia per a la setmana següent.

>9.00 h: àrea d'hospitalització. Interconsultes.

Divendres (> 9.30 h): Consulta de Patologia Cervical (sala F, despatx 32): és aquí on l'alumne es posarà en contacte amb la patologia preneoplàsica del tracte genital inferior, es familiaritzarà amb el seu diagnòstic i el maneig ambulatori d'aquesta. (NOTA: un de cada tres divendres hi ha programació quirúrgica oncològica, per la qual cosa, aquella setmana l'alumne anirà a la Consulta de Patologia Cervical el dimecres de la mateixa setmana).

Horari	Di.	Dt.	Dc.	Dj.	Dv.
>8.00 h	HOSPITALITZACIÓ		COMITÈ DE TUMORS	S. QUIRÚRGICA	
>9.00 h		HOSPITALITZACIÓ	HOSPITALITZACIÓ	HOSPITALITZACIÓ	HOSPITALITZACIÓ
>9.30-14.00 h	QUIRÒFAN	CCEE ONCO GINE (F30)	CCEE ONCO GINE (F30)		CCEE LAC (F32)
Responsable	Dra. Mancebo Dr. Solé	Dra. Mancebo	Dr. Solé	Dra. Mancebo Dr. Solé Dra. Agramunt	Dra. Mancebo Dra. Agramunt

8.7 Programa de cirurgia bariàtrica

8.7.1 Identificació de l'activitat

Pràctica als serveis d'Endocrinologia i Nutrició, i a la Unitat de Cirurgia Gastrointestinal del Servei de Cirurgia General i Digestiva, consistent en l'avaluació, el tractament i el seguiment dels pacients amb obesitat mòrbida.

8.7.2 Coordinació i professorat

- Coordinador: Dr. Albert Goday, professor titular del Departament de Medicina. Servei d'Endocrinologia i Nutrició).
- Dr. Manuel Pera Roman, professor titular del Departament de Cirurgia. Unitat de Cirurgia Gastrointestinal del Servei de Cirurgia General i Digestiva).

En les pràctiques participaran la resta de facultatius del Servei de Cirurgia, així com del Servei d'Endocrinologia.

8.7.3 Objectiu general d'aprenentatge

Aprendre el quadre clínic de l'obesitat mòrbida, els seus factors predisposants, la clínica i el seu tractament, tant mèdic com quirúrgic.

8.7.4 Objectius específics d'aprenentatge

- Adquirir els coneixements suficients per fer el diagnòstic i el diagnòstic diferencial amb altres entitats.
- Aprendre a fer una anamnesi i l'exploració completa en el pacient amb obesitat mòrbida.
- Conèixer les principals exploracions complementàries d'aquesta patologia.
- Identificar els criteris de selecció per cirurgia bariàtrica.
- Conèixer la tècnica i l'instrumental laparoscòpic específic de la cirurgia bariàtrica.
- Descriure els aspectes tècnics i clínics de les tècniques de banda gàstrica, l'*Sleeve Gastrectomy* i del *By-pass* gàstric.
- Reconèixer les complicacions i els principis del maneig postoperatori.

8.7.5 Avaluació de l'aprenentatge

L'avaluació de l'aprenentatge es farà exclusivament sobre els objectius específics de la pràctica. Es valoraran sobretot els aspectes de capacitació general, fonamentats en **la valoració contínua del tutor** en funció de la dedicació, el coneixement i l'actitud durant la pràctica.

8.7.6 Modalitat

Integració completa a l'equip assistencial.

8.7.7 Localització de les pràctiques

Les pràctiques es faran tant a les consultes externes (CE) del Servei d'Endocrinologia i Nutrició com a la planta d'hospitalització, CE i quiròfan de la Unitat de Cirurgia Gastrointestinal del Servei de Cirurgia General i Digestiva de l'Hospital Universitari del Mar.

8.7.8 Continguts

- Diari, 9.30 h: visita a l'**àrea d'hospitalització** de cirurgia (equip de cirurgia gastrointestinal), amb especial èmfasi en l'avaluació del pacient operat de cirurgia gastrointestinal.
- Tres dies a **consultes externes d'Endocrinologia i de Cirurgia Bariàtrica**, dispensari on l'alumne aprendrà el maneig pre- i postoperatori del pacient.
- Un dia al **quiròfan de Cirurgia Bariàtrica**, on l'alumne aprendrà el tractament quirúrgic amb una de les tècniques específiques.

8.8 Càncer de tiroides

8.8.1 Objectiu general de l'aprenentatge

Aprendre les presentacions clíniques, el tractament i les complicacions del càncer de tiroides.

8.8.2 Coordinació i professorat

- Coordinador: Dr. Joan J. Sancho, professor titular del Departament de Cirurgia. Unitat de Cirurgia Endocrina. Servei de Cirurgia General i Digestiva).
- Dr. Antoni Sitges-Serra, catedràtic del Departament de Cirurgia. Unitat de Cirurgia Endocrina. Servei de Cirurgia General i Digestiva).
- Dr. Juan José Chillarón, professor associat del Departament de Medicina. Servei d'Endocrinologia i Nutrició).

8.8.3 Objectius específics de l'aprenentatge

- Adquirir els coneixements suficients per triar els diferents passos diagnòstics en cada tipus de càncer de tiroides.
- Aprendre a fer una anamnesi dirigida completa en el pacient amb sospita de càncer de tiroides, incloent-hi l'específic de malaltia familiar.
- Conèixer les indicacions per sol·licitar les principals exploracions complementàries per a l'estudi de cada tipus de càncer de tiroides (ecografia, PAAF, TC, ressonància nuclear magnètica, PET).
- Coneixement de les categories de citologia segons la classificació de Bethesda.
- Aprendre l'anatomia quirúrgica del tiroides.
-

8.8.4 Avaluació de l'aprenentatge

- a) El tutor omple un full d'avaluació específic de l'aprenentatge, que es farà puntuant els coneixements adquirits i l'actitud durant cada setmana de la pràctica.
- b) L'estudiant confecciona una llista dels problemes que ha identificat com a clau en el maneig de la litiasi vesicular i les solucions emprades.
- c) L'estudiant omple un qüestionari específic sobre un cas concret de litiasi vesicular, que inclourà els punts essencials en el seu diagnòstic i tractament.

8.8.5 Localització de les pràctiques

Les pràctiques es faran a la Unitat de Cirurgia Endocrina del Servei de Cirurgia General i Digestiva i el Servei d'Endocrinologia de l'Hospital del Mar.

Dins els àmbits d'assistència, l'alumne participarà en el procés assistencial a:

- L'àrea de consultes externes de la Unitat de Cirurgia Endocrina de Cirurgia General i Digestiva.
- L'àrea d'hospitalització de Cirurgia General i Digestiva (Unitat 40).

- Els quiròfans de CIRENDO del Servei de Cirurgia General i Digestiva.
- L'àrea de consultes externes d'Endocrinologia.

Per començar les pràctiques, els alumnes han d'anar a les 8.00 h del dilluns de la setmana assignada a l'aula de sessions de la Unitat 40 (4a. planta) de l'Hospital del Mar (Dr. Joan J. Sancho).

8.9 Psiquiatria 1. Aspectes psiquiàtrics de la patologia dual i les addiccions

8.9.1 Objectiu general de l'aprenentatge

Aprendre el maneig de la patologia dual en els pacients amb addiccions.

8.9.2 Avaluació de l'aprenentatge

L'avaluació de l'aprenentatge es farà puntuant els coneixements adquirits i l'actitud durant la pràctica. L'estudiant ha de confeccionar una llista dels problemes que ha identificat com a clau en el maneig de les addiccions.

8.9.3 Localització de les pràctiques

Les pràctiques es faran a l'Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions.

8.9.4 Responsable

Dra. Marta Torrens Melich, directora del procés d'atenció a les addiccions.

8.9.5 Contacte:

Sra. M. Esperança Gonzàlez.

8.9.6 Lloc:

Entresolat de Psiquiatria. Hospital del Mar.

8.10 Psiquiatria 2. Psiquiatria d'aguts i aspectes psicopatològics del pacient amb obesitat mòrbida

8.10.1 Objectius generals de l'aprenentatge

- Aprendre el maneig de la patologia psiquiàtrica en els pacients amb obesitat mòrbida.
- Aprendre el maneig del pacient en una consulta hospitalària de psiquiatria d'aguts.

8.10.2 Avaluació de l'aprenentatge

L'avaluació de l'aprenentatge es farà puntuant els coneixements adquirits i l'actitud durant la pràctica. L'estudiant ha de confeccionar una llista dels problemes que ha identificat com a clau.

8.10.3 Localització de les pràctiques

Les pràctiques es faran a l'Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions.

8.10.4 Responsable:

Dr. Salvador Ros Montalban.

8.10.5 Contacte:

Sra. Mª Esperança González.

8.10.6 Lloc:

Entresolat de Psiquiatria. Hospital del Mar.

8.11 Psiquiatria 3. Aspectes psicopatològics del dolor

8.11.1 Objectiu general de l'aprenentatge

Aprendre el maneig de la patologia psiquiàtrica en els pacients amb dolor crònic.

8.11.2 Avaluació de l'aprenentatge

L'avaluació de l'aprenentatge es farà puntuant els coneixements adquirits i l'actitud durant la pràctica. L'estudiant ha de confeccionar una llista dels problemes que ha identificat com a clau.

8.11.3 Localització de les pràctiques

Les pràctiques es faran a l'Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions.

8.11.4 Responsable:

Dr. Juan Ramón Castaño Asins.

8.11.5 Contacte:

Sra. Mª Esperança Gonzàlez.

8.11.6 Lloc:

Entresolat de Psiquiatria. Hospital del Mar.

Centre de Salut Mental Sant Martí.

8.12 Psiquiatria 4. Diagnòstic i tractament dels estats d'ansietat

8.12.1 Objectiu general de l'aprenentatge

Aprendre el maneig de la patologia psiquiàtrica en els pacients amb ansietat.

8.12.2 Avaluació de l'aprenentatge

L'avaluació de l'aprenentatge es farà puntuant els coneixements adquirits i l'actitud durant la pràctica. L'estudiant ha de confeccionar una llista dels problemes que ha identificat com a clau.

8.12.3 Localització de les pràctiques

Les pràctiques es faran a l'Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions.

8.12.4 Responsable:

Dr. Guillem Pailhez Vindual. Unitat d'Ansietat.

8.12.5 Contacte:

Sra. Mª Esperança Gonzàlez.

8.12.6 Lloc:

Entresolat de Psiquiatria. Hospital del Mar.

8.13 Programa de infecciones

8.13.1 Objetivo

El objetivo del curso es dar a conocer los programas de prevención de infecciones hospitalarias y exponer al alumno a la práctica diaria del Servicio de Enfermedades Infecciosas.

8.13.2 Lugar

Secretaría del Servicio de Enfermedades Infecciosas.

Attillo de Medicina Interna. Hospital del Mar.

8.13.3 Profesor

- Juan Pablo Horcajada
Servicio de Enfermedades Infecciosas.
Hospital Universitario del Mar

8.13.4 Contenidos

Infecciones comunitarias y nosocomiales.

Programa de infecciones del PSMAR.

Programas de prevención de infecciones hospitalarias.

8.14 Programa de UCI

8.14.1 Objetivo

Conocer las diferentes patologías ingresadas más habitualmente en la Unidad de Cuidados Intensivos y los procedimientos habitualmente más empleados en su manejo.

8.14.2 Lugar

Secretaría del Servicio de Medicina Intensiva

Hospital del Mar

8.14.3 Profesor

- Francisco Álvarez Lerma
Servicio de Medicina Intensiva
Hospital Universitario del Mar

8.14.4 Contenidos

1. Actividad asistencial ligada a la de un residente
2. Contenido de actividades propuestas:
 - a) Respuesta del residente ante un código paro
 - b) Respuesta del residente ante un código politrauma
 - c) Respuesta del residente ante un código ictus
 - d) Asistir a un procedimiento de cateterización venosa central
 - e) Asistir a un procedimiento de intubación orotraqueal
 - f) Asistir a un procedimiento de traqueostomía percutánea
 - g) Asistencia a sesiones diarias de cambio de guardia (8.15 h)
 - h) Asistencia a sesiones diarias de discusión de pacientes (13.00-16.00 h)
 - i) Asistencias a por lo menos una sesión de formación de residentes o del *staff*

9 Bibliografia recomanada

9.1 Bibliografia bàsica

1. Cirugía AEC. Manual de la asociación española de cirujanos. Editores: P. Parrilla, JJ Landa. 2ª edición.
2. Schwartz. Principios de Cirugía. Editor Brunicardi F.C, 9ª edición, McGraw-Hill, 2011.
3. Sabinston. “Tratado de Cirugía. Fundamentos biológicos de la práctica quirúrgica moderna”. Editado por Townsend Jr, CM; Beauchamp RD; Evers BM; Mattox KL. 18ª edición, Elsevier, 2009.
4. Greenfield's. Surgery: Scientific Principles and Practice, Edited by Michael W. Mullholland, 5th Edition, Wolters Kluwer Health / Lippincott Williams & Wilkins, 2010.

9.2 Bibliografia específica